

**Stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku z dnia 30.04.2026 r.
w sprawie wpływu Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (ETS) na gospodarkę
województwa pomorskiego**

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku (WRDS) uznaje, że transformacja klimatyczna oraz modernizacja gospodarki są procesami koniecznymi, jednak tempo i mechanizmy dochodzenia do celów klimatycznych muszą uwzględniać realne możliwości przedsiębiorstw, samorządów oraz odbiorców końcowych. Z perspektywy struktury gospodarczej regionu Pomorza szczególne znaczenie mają skutki dla przedsiębiorstw transportowych, logistycznych, usługowych, produkcyjnych, recyklingowych oraz ciepłowniczych.

W ocenie WRDS system ETS1 już dziś oddziałuje na znaczną część przedsiębiorstw pośrednio – przez ceny energii elektrycznej, ciepła oraz materiałów i usług kupowanych od branż energochłonnych. Z perspektywy przedsiębiorstw, w szczególności z sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), oznacza to presję kosztową nawet wtedy, gdy dany podmiot nie jest formalnie objęty obowiązkami systemu handlu emisjami. Rada odnotowuje, że w debacie europejskiej i krajowej coraz wyraźniej pojawiają się postulaty korekty mechaniki ETS1, w szczególności w zakresie współczynnika LRF¹, punktów odniesienia (benchmarków), sposobu wygaszania bezpłatnych uprawnień w sektorach objętych CBAM², roli instytucji finansowych na rynku uprawnień oraz wzmocnienia Funduszu Modernizacyjnego. WRDS uznaje, że kierunek tej dyskusji jest uzasadniony, jeżeli służy ograniczeniu ryzyka gwałtownego wzrostu kosztów bez osłabiania zdolności inwestycyjnych gospodarki.

W odniesieniu do ETS2 WRDS wskazuje, że mimo iż system formalnie obciąża przede wszystkim dostawców paliw, jego skutki kosztowe będą przenosić się na transport, ogrzewanie oraz obsługę logistyczną, a tym samym na funkcjonowanie wielu mikro, małych i średnich firm. Rada podkreśla, że sam mechanizm osłony przewidziany dla gospodarstw domowych, użytkowników transportu i wrażliwych mikroprzedsiębiorstw nie rozwiązuje problemu całego sektora MŚP. W województwie pomorskim szczególnie istotne jest uwzględnienie wpływu tych zmian na transport, logistykę, działalność usługową, turystyczną oraz funkcjonowanie przedsiębiorstw zależnych od ciepła i paliw kopalnych w okresie przejściowym.

Rada podkreśla zarazem, że zasadnicze ryzyko dla sektora MŚP ma charakter ekonomiczny, a nie formalno-regulacyjny. W praktyce najbardziej narażone są podmioty, które mają ograniczoną możliwość przeliczenia kosztów na klientów, działają na niskich marżach albo realizują kontrakty o stałej cenie. Dotyczy to zwłaszcza transportu, części

¹ Liniowy Współczynnik Redukcji (LRF, ang. *Linear Reduction Factor*) to kluczowy parametr w systemie handlu emisjami UE (EU ETS), określający roczny spadek całkowitej liczby uprawnień do emisji CO₂.

² Mechanizm dostosowywania cen na granicach z tytułu emisji CO₂.

budownictwa, handlu, usług mobilnych, piekarni, małego przetwórstwa, recyklingu oraz części lokalnego ciepłownictwa.

WRDS zwraca także uwagę na potrzebę przejrzystego wykorzystywania środków pochodzących z ETS. Wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli wskazują na potrzebę wyraźniejszego znakowania tych dochodów i lepszego powiązania ich z rzeczywistą redukcją emisji, modernizacją ciepłownictwa, efektywnością energetyczną oraz wsparciem przedsiębiorstw przechodzących proces transformacji.

W związku z powyższym Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku postuluje o:

1. Prowadzenie dalszych działań na rzecz korekty systemów ETS w sposób uwzględniający konkurencyjność przemysłu, ciepłownictwa oraz sektora MŚP.
2. Stworzenie przejrzystych i dostępnych instrumentów osłonowo - modernizacyjnych dla małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności dla firm transportochłonnych, ciepłochłonnych i paliwochłonnych.
3. Utrzymanie i rozwijanie rozwiązań ograniczających ryzyko nadmiernego przenoszenia kosztów transformacji na odbiorców ciepła i przedsiębiorstwa końcowe.
4. Szersze wykorzystanie Funduszu Modernizacyjnego oraz innych środków publicznych na inwestycje ograniczające energochłonność, poprawiające efektywność energetyczną i wspierające regionalną odporność gospodarczą.
5. Wprowadzenie mechanizmu znakowania i audytowalnego monitorowania dochodów z ETS, tak aby środki te w większym stopniu pracowały na rzecz realnej modernizacji gospodarki i wsparcia podmiotów najbardziej narażonych na skutki transformacji.
6. Prowadzenie stałego dialogu z partnerami społecznymi, samorządami oraz środowiskami gospodarczymi przy projektowaniu krajowych i regionalnych instrumentów wsparcia.

WRDS deklaruje gotowość do dalszego monitorowania wpływu ETS na gospodarkę regionu, w szczególności na sektor MŚP, rynek pracy, ciepłownictwo, transport, recykling oraz bezpieczeństwo energetyczne. Rada stoi na stanowisku, że skuteczna polityka klimatyczna musi być równocześnie polityką rozwojową, przemysłową i społeczną.

Beata Rutkiewicz

Przewodnicząca

Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Gdańsku